

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2016

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Β΄

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 13/6/2016

ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες (8:00 π.μ - 10:00 π.μ)

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- α. Να γράψετε όλες τις απαντήσεις σας στα φύλλα εξέτασης.
 β. Να γράψετε μόνο με μπλε πένα.
 γ. Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή ταινίας.
 δ. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ

(4 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Να απαντήσετε ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της Στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της Στήλης Β΄. (μον. 2)

Προσοχή: Στη Στήλη Α΄ περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
Α. Ηράκλειος	1. Υγρό πυρ
Β. Βάρδας	2. Αραβικές επιδρομές
Γ. Μοαβία	3. « Βασιλεύς πιστός εν Χριστῷ »
Δ. Καλλίνικος	4. Σχολή Μαγναύρας
Ε. Ιουστινιανός	

(μον. 4 X 0.5)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι «σωστό» ή «λάθος», γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη **σωστό** ή **λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. (μον. 2)

Α. Οι αυτοκράτορες της Μακεδονικής Δυναστείας προστάτευαν τους Δυνατούς.

Β. Ο Ιουλιανός προσπάθησε να επαναφέρει τη λατρεία των δώδεκα θεών του Ολύμπου.

Γ. Στη μάχη του Ματζικέρτ οι Βυζαντινοί νίκησαν τους Σελτζούκους Τούρκους.

Δ. Το καθεστώς συγκυριαρχίας υπογράφηκε μεταξύ Βυζαντινών και Αράβων.

(μον. 4 X 0.5)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

(6 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Από τις τρεις ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις ΔΥΟ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α. Εικονομαχία (μον. 1)

β. Ακρίτες (μον. 1)

γ. Θεσμός Πρόνοιας (τι ήταν, ποιοι τον εφάρμοσαν) (μον. 1)

2. Να γράψετε τρία (3) μέτρα που πήρε ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Α΄ για να ανορθώσει το κράτος, όταν ανέλαβε την εξουσία. (μον. 3)

3. Να αναφέρετε τρία (3) προνόμια που παραχώρησε ο Αλέξιος Α΄ Κομνηνός στους Βενετούς με το Χρυσόβουλο του 1082. (μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

(6 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Από τις τρεις ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις ΔΥΟ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

α) Τι εννοούμε με τον όρο Σταυροφορίες και ποιοι παράγοντες επηρέασαν τη διαμόρφωσή τους; (μον. 1.5)

β) Πότε έγινε η 4^η (τέταρτη) Σταυροφορία; Να αναφέρετε δύο (2) συνέπειες της άλωσης της Πόλης από τους Σταυροφόρους. (μον. 1.5)

Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους

Ο Αλέξιος Δούκας βασίλευσε δύο μήνες. Τότε οι Λατίνοι άρχισαν να γίνονται πιο ξεδιάντροποι και να πολιορκούν στα φανερά αυτήν που κάποτε ήταν βασίλισσα των πόλεων. Το σχέδιό τους έγινε σύντομα πραγματικότητα και η βασίλισσα των πόλεων αιχμαλωτίστηκε και η κυρία έγινε δούλα και η πάμπλουτη φτωχή. Και βεβηλώθηκαν, αλίμονο, τα άγια και οι άγιες εικόνες πατήθηκαν χάρω, οι ιεροί ναοί έγιναν στάβλοι [...]

Χρονικό στο Peter Schreiner,
(Τα βυζαντινά βραχεία χρονικά), τομ. 1

Είναι δύσκολο να υπερβάλει κανείς το κακό που έγινε στον ευρωπαϊκό πολιτισμό με την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Οι θησαυροί της Πόλης, τα βιβλία και τα έργα τέχνης, που είχαν διατηρηθεί τόσους αιώνες, διασκορπίστηκαν και πολλά απ' αυτά καταστράφηκαν. Η Αυτοκρατορία, το μεγάλο αυτό φρούριο της χριστιανοσύνης στην Ανατολή, εκμηδενίστηκε σαν δύναμη [...]

Στήβεν Ράνσιμαν « Βυζαντινός Πολιτισμός »

2. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

- α) Σε ποιο γεγονός αναφέρεται και πότε έγινε; (μον. 1)
β) Ποιος ήταν ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου και ποιος ο αρχηγός των αντιπάλων; (μον. 1)
γ) Να αναφέρετε **δύο (2)** συνέπειες του γεγονότος. (μον. 1)

«Οι Έλληνες, μόλις διέτρεξε η φήμη (την Πόλη) πως έπεσε η Πόλη, άλλοι άρχισαν να τρέχουν προς το λιμάνι στα πλοία των Βενετσιάνων και των Γενοβέζων και καθώς ορμούσαν πολλοί πάνω στα πλοιάρια, βιαστικά και με ακαταστασία, χάνονταν, γιατί βούλιαζαν τα πλοία. Και έγινε εκείνο που συνήθως γίνεται σε τέτοιες καταστάσεις. Με θόρυβο, φωνές και χωρίς καμιά τάξη έτρεχαν να σωθεί ο καθένας μέσα σε σύγχυση...

Ένα μεγάλο πλήθος άνδρες και γυναίκες, που όλο και μεγάλωνε απ' τους κυνηγημένους, στράφηκε προς τον πιο μεγάλο ναό της Πόλης, που ονομάζεται Αγία Σοφία. Μαζεύτηκαν εδώ άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Σε λίγο, όμως, πιάστηκαν από τους Τούρκους χωρίς αντίσταση.

Πολλοί άνδρες σκοτώθηκαν μέσα στο ναό από τους Τούρκους. Άλλοι πάλι, σ' άλλα μέρη της Πόλης, πήραν τους δρόμους χωρίς να ξέρουν για που. Σε λίγο άλλοι σκοτώθηκαν, άλλοι πιάστηκαν και πολλοί, όμως, από τους Έλληνες φάνηκαν γενναίοι, αντιστάθηκαν και σκοτώθηκαν, για να μη δουν τις γυναίκες και τα παιδιά τους σκλάβους.

Σε όλη την Πόλη τίποτε άλλο δεν έβλεπες παρά αυτούς που σκότωναν και αυτούς που σκοτώνονταν, αυτούς που κυνηγούσαν και κείνους που έφευγαν».

Λαόνικος Χαλκοκονδύλης, «Απόδειξις ιστοριών» (μετάφραση)

3. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

- α) Ποιος ήταν ο στόχος της εξωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού και με ποιες ενέργειες επεδίωξε να τον πετύχει; (μον. 2)
β) Πώς κρίνετε την εξωτερική πολιτική του Ιουστινιανού; Τεκμηριώστε την απάντησή σας. (μον. 1)

Μετά από εικοσαετείς λοιπόν αδιάκοπους αγώνες ο Ιουστινιανός πέτυχε μέχρι ενός σημείου τουλάχιστον την πραγμάτωση του ονείρου που επιδίωκε από τη νεότητά του, δηλαδή την ανόρθωση του ρωμαϊκού κράτους, με το να ανακτήσει όλη τη βόρεια παραλία της Αφρικής από την Κυρηναϊκή μέχρι τον Ατλαντικό Ωκεανό, και όλη την Ιταλία, τη Σικελία, τα υπόλοιπα νησιά της Μεσογείου και αρκετό μέρος της Ισπανίας. Τα κατορθώματα όμως αυτά έγιναν με τις θυσίες πολυτιμότεων συμφερόντων του μεσαιωνικού ελληνισμού.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους

Από τις τρεις ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις ΔΥΟ. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

α) Ποιο περιστατικό, σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση, οδήγησε στην οριστική απόφαση για την αναγνώριση του αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Κύπρου; (μον. 0,5)

β) Ποια προνόμια παραχώρησε ο αυτοκράτορας Ζήνωνας στον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου; (μον. 1,5)

«Το λείψανο του Απ. Βαρνάβα βρέθηκε στην Κύπρο κάτω από το δέντρο που λέγεται χαρουπιά. Πάνω στο στήθος του συνέβαινε να είναι θεϊκό και ιερό Ευαγγέλιο του Ευαγγελιστή Ματθαίου, που γράφτηκε από τα ίδια τα χέρια του Βαρνάβα. Από αυτή λοιπόν την αιτία επικράτησε και οι Κύπριοι να έχουν αυτοκέφαλη τη Μητρόπολή τους και να μην είναι υποτελείς στην Αντιόχεια».

Κάλλιστος, βιβλίο 16^ο, κεφ.37

2.α) Να εξηγήσετε γιατί οι Κομνηνοί θωράκισαν αμυντικά την Κύπρο κατά τον 10^ο – 12^ο αιώνα μ.Χ. (μον. 1)

β) Ποια κάστρα έκτισαν για να υλοποιήσουν τον στόχο τους; (μον. 1)

3. α) Να γράψετε δύο (2) αρμοδιότητες της Υψηλής Αυλής κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας στην Κύπρο. (μον. 1)

β) Τι ήταν οι Αссίζες της Υψηλής Αυλής και σε ποια κοινωνική τάξη απευθύνονταν; (μον. 1)

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Ελένη Σταύρου